هرگاه مؤذن گفت: الله اکبر الله اکبر، و یکی از شما [در پاسخش] گفت: الله اکبر الله اکبر

از عمر بن الخطاب رضی الله عنه روایت است که فرمود: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «هرگاه مؤذن گفت: الله اکبر الله اکبر، و یکی از شما [در پاسخش] گفت: الله اکبر الله اکبر، سپس گفت: اشهد ان لا اله الا الله، [او نیز] گفت: اشهد ان لا اله الا الله، سپس گفت: اشهد ان محمدا رسول الله، [سپس او نیز] گفت: اشهد ان محمدا رسول الله، سپس گفت: حی علی الصلاة، [و او] گفت: لا حول ولا قوة الا بالله، سپس گفت: حی علی الفلاح، [او نیز در پاسخش] گفت: لا حول ولا قوة الا بالله، سپس گفت: الله اکبر الله اکبر، [او هم] گفت: الله اکبر الله اکبر، سپس گفت: لا اله الا الله، [و او نیز] گفت: لا اله الا الله [و اینها را] از دل گفت، به بهشت داخل شود».

[صحیح] [مسلم روایت کرده]

اذان یعنی اعلام داخل شدن وقت نماز به مردم، و کلمات اذان، سخنانی است که عقیدۀ ایمان را در خود جای داده است. در این حدیث پیامبر صلی الله علیه وسلم به بیان آنچه هنگام شنیدن اذان مشروع است پرداخته است، یعنی آنکه شنونده همان چیزی را بگوید که مؤذن می‌گوید، یعنی هرگاه مؤذن «الله اکبر» گفت، او نیز «الله اکبر» بگوید و به این ترتیب، مگر در هنگام شنیدن «حی علی الصلاة» و «حی علی الفلاح» که شنوند در پاسخ به آن می‌گوید: «لا حول ولا قوة الا بالله». یعنی: هیچ تبدیلی از حالتی به حالت دیگر و از نافرمانی الله به اطاعت او نیست مگر به امر الله و هیچ نیرویی جز الله نیست. و پیامبر صلی الله علیه وسلم بیان داشته که هرکس خالصانه از دل همراه با مؤذن [اذان را] تکرار کند، وارد بهشت می‌شود. معانی کلمات اذان: «الله اکبر»: یعنی او سبحانه و تعالی عظیم‌تر و گرامی‌تر و بزرگتر از هر چیزی است. «اشهد ان لا اله الا الله»: یعنی معبودی به حق نیست مگر الله. «اشهد ان محمدا رسول الله»: یعنی اقرار می‌کنم و به زبان و دل گواهی می‌دهم که محمد - صلی الله علیه وسلم - فرستادۀ الله است که الله عزوجل او را فرستاده است، و اطاعت از او واجب است. «حی علی الصلاة» یعنی: بشتابید به سوی نماز. و سخن شنونده در پاسخ به آن که: «لا حول ولا قوة الا بالله»، یعنی راهی برای رهایی از موانع طاعت نیست، و قدرتی برای انجام آن نیست، و توانی برای انجام هیچ کاری نیست مگر به توفیق الله متعال. «حی علی الفلاح»، یعنی: بشتابید به سوی رستگاری. منظور رستگار شدن با وارد شدن به بهشت و رهایی از آتش دوزخ است.

https://sunnah.global/hadeeth/prs/show/65086